

UVOD

Upravljačko računovodstvo ima za cilj da omogući rukovodstvu preduzeća lakše donošenje poslovnih odluka na bazi prikupljanja, slaganja i sistematizovanja finansijskih podataka, kao i pripremanja, davanja i prezentovanja izvještaja iz oblasti računovodstva. Glavni zadatak finansijskog računovodstva je da da realno stanje menadžmentu preduzeća o finansijskoj situaciji, rezultatima poslovanja i imovini preduzeća. Informacije koje produkuje finansijsko računovodstvo služe za donošenje brojnih upravljačkih odluka. Takođe, mnoge informacije upravljačkog računovodstva čine finansijsko – računovodstvene informacije, tako koncipirane, da ih je moguće koristiti u svrhu odlučivanja, odnosno upravljanja preduzećem.

Da bi jedno preduzeće postojalo kao samostalan i uređen poslovni subjekt mora da troši energiju i materiju u procesima formiranja, održanja i djelovanja njegove strukture, gdje kao rezultat tih procesa trošenja imamo nastanak troškova. Visina troškova direktno utiče na poslovanje preduzeća, pa samim tim predstavlja i osnovni pokazatelj uspješnosti njegovog poslovanja. Određivanje vrste troškova, kao i obračun troškova, odnosno informacije koje on pruža, su veoma značajne za upravljačko računovodstvo.

Menadžment preduzeća da bi ostvario poslovni uspjeh mora da posjeduje bitne i tačne računovodstvene informacije iz domena obračuna troškova i učinaka, jer su iste međusobno uslovljene. Ciljevi za koje se koriste informacije iz obračuna troškova i učinaka postavlja rukovodstvo preduzeća, pri čemu je svrha dobijenih podataka da ispune zahtjeve za koje su namijenjeni.

Imamo razne metode i sisteme obračuna troškova, ali se ne može izvesti njihova jedinstvena podjela, nego ih je moguće klasifikovati prema određenim, postavljenim kriterijumima.

1.1. Problem, predmet i objekt istraživanja

Sistemi obračuna troškova ne pružaju isti kvalitet informacija koje se upotrebljavaju za razne potrebe. Podaci koje daju različiti koncepti i sistemi obračuna troškova da bi se mogli pravilno upotrijebiti, potrebno je znati i dobro razumjeti metodologiju pojedinih sistema.

Postavlja se pitanje: Koji sistem obračuna troškova je najpodobniji za donošenje upravljačkih poslovnih odluka, a uzimajući u obzir svrhu za koju se koristi?

Preduzeće da bi se opredijelilo za određeni sistem obračuna troškova, neophodno je da ima saznanja koji sve sistemi postoje i koje su njihove mogućnosti i ograničenja.

1.2. Svrha, cilj i značaj istraživanja

Svrha ovog istraživanja je ukazati na važnost poznavanja osobina i mogućnosti pojedinih sistema obračuna troškova, odnosno posjedovanja relevantnih računovodstvenih informacija iz domena obračuna troškova i učinaka, koje su neophodne za donošenje kratkoročnih i dugoročnih upravljačkih odluka od strane menadžmenta odnosno rukovodstva preduzeća. Upravljačke odluke koje nisu ispravno donesene mogu, uticati ne samo na djelovanje i razvoj preduzeća, nego, dovesti u pitanje i njegovo samo postojanje.

Istraživanje je sprovedeno s ciljem da se opišu osnovne karakteristike, prednosti i nedostaci, primjena, međusobno djelovanje i odnosi različitih sistema, te izvršila analiza uticaja tradicionalnih sistema obračuna troškova na periodični rezultat, kao i prikazale tendencije razvoja novih savremenih tehnika obračuna troškova.

Značaj obrade izabrane tematike je da ovaj rad bude od praktične koristi i da pruži potrebne informacije i saznanja onima koji se bave upravljanjem u preduzećima, kako bi mogli odgovoriti na izazove poslovanja u savremenim uslovima.